

نرخ‌گذاری و قانون آب*

اشاره:

تأثیر بگذارند اطلاق می‌شود، برای نمونه بر: الف) میزان آب منبع، ب) کیفیت آب منبع و ج) محیط پیرامونی منبع. از این رو، وقتی یک دستگاه دولتی در رودخانه سد می‌سازد، یا کسی که آب را از رودخانه یا چاه پمپاژ می‌کند، یا کسی که فاضلاب را در رودخانه تخلیه می‌کند، به استفاده آب مشغولند. حتی اگر آبی برداشته نشود، ولی بند انحرافی در رودخانه برای پرورش ماهی ساخته شود، یا پلی جدید ساخته شود که سبب آشفتگی جریان آب شود، باز هم تأثیر بر منبع آب وجود دارد و از این رو، این دست فعالیت‌ها نیز در زمره استفاده آب قرار می‌گیرند. استفاده از آب برای اهداف تفریحی مانند قایق‌سواری نیز استفاده آب به شمار می‌آید.

نوع خاصی از استفاده، جنگل‌کاری تجاری است. در جنگل‌کاری عملاً از آب رودخانه برداشت نمی‌شود، بلکه درختان، مقدار آب جاری در رودخانه را کاهش می‌دهند. این نوع استفاده از آب، کاهش جریان رودخانه نامیده می‌شود. درختان را می‌توان به آسیاب‌های بادی چوبی تشبیه کرد که آب را به هوا پمپ می‌کنند (تبخیر تعریق). استفاده از آب برای دفع پسماند نیز نوعی استفاده آب است، چون بر کیفیت منبع آب تأثیر می‌گذارد. این کار بر کیفیت لازم آب برای دیگر بهره‌برداران و اکوسیستم‌های آبی تأثیر می‌گذارد.

اولویت‌های استفاده آب چیست؟

همان‌گونه که در بخش سوم به طور خلاصه گفته شد، فراهم‌آوردن آب با کمیت و کیفیت کافی برای رعایت الزامات آب محفوظ/رزرو شده (نیازهای پایه انسان و نیازهای اکولوژیکی)، در اولویت نخست قرار دارد. با این همه، اولویت‌های دیگری نیز وجود دارند که لازم است پیش از آنکه آب بتواند در محدوده‌های مدیریت آب تخصیص یابد تأمین شوند. به منظور تأمین نیاز این اولویت‌ها، بخشی از آب در محدوده‌های مدیریت آب، زیر نظر مستقیم وزیر قرار دارد. اولویت‌های دیگر عبارتند از:

• آب مورد نیاز برای عمل به حقوق و تعهدات

بین‌المللی

آفریقای جنوبی با کشورهای همسایه خود در موضوع بهره‌برداری و مدیریت منابع آب مشترک، توافقات

قانون ملی آب کشور آفریقای جنوبی که در سال ۱۹۹۸ به تصویب رسید، از دید بسیاری از ناظران و خبرگان آب، پیشرفته‌ترین تجربه قانونگذاری در جهان درباره آب به شمار می‌آید و در بسیاری از نوشتارها و گفتارها به این قانون استناد می‌ود و شماری از کشورها در تلاش برای بازنگری قوانین آب، این قانون را الگو قرار داده‌اند. به همت مرکز ملی مطالعات راهبردی آب و کشاورزی، کتابچه «آشنایی با قانون ملی آب آفریقای جنوبی» انتشار یافته است. بخش ۴ و ۵ این کتابچه، به ترتیب به موضوع «استفاده آب» و «پرداخت بهای استفاده از آب» می‌پردازد. نوشتار پیش‌رو، بازنشر (عیناً مطابق اصل) این دو بخش است تا تمهیدات قانونی مربوط به تأمین هزینه توسعه، مدیریت و حفاظت منابع آب را نشان دهد.

۱- استفاده آب

استفاده آب به چه معناست؟

مصادیق استفاده آب عبارتند از:

- برداشتن آب از یک منبع آب (برداشت)
- ذخیره‌سازی آب
- فعالیت‌هایی که جریان رودخانه را کاهش می‌دهد (برای نمونه، جنگل‌پروری تجاری)
- تخلیه پسماند یا آب حاوی پسماند در منبع آب
- فعالیت‌های کنترل‌شده (فعالیت‌هایی که تأثیر زیان‌باری بر منبع آب دارند، برای نمونه آبیاری اراضی با آب حاوی پسماند، یا تولید برق که جریان را در منبع آب تغییر می‌دهد)
- تغییر ساختار فیزیکی رودخانه‌ها (دستکاری در آبراهه، بند آوردن یا انحراف جریان آب در آبراهه)
- برداشت آب از زیر زمین
- استفاده از آب برای اهداف تفریحی

به بیانی دیگر، استفاده آب به انجام هر کاری که بر منبع آب

* برگرفته از کتاب «آشنایی با قانون ملی آب آفریقای جنوبی». مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب. ۱۴۰۰.

بین‌المللی دارد. وزیر آب باید اطمینان یابد که آب کافی برای عمل به این قبیل توافقات بین‌المللی کنار گذاشته می‌شود.

• استفاده استراتژیک آب

چنانچه استفاده آب از دید ملی، اهمیت بسیار زیادی داشته باشد، استفاده استراتژیک نامیده می‌شود و اجازه آن در دست وزیر است. استفاده آب برای تولید برق که برای عملکرد کلی کشور و اقتصاد، اهمیت بنیادی دارد، در این دسته قرار دارد.

• انتقال‌های میان حوضه‌ای آب

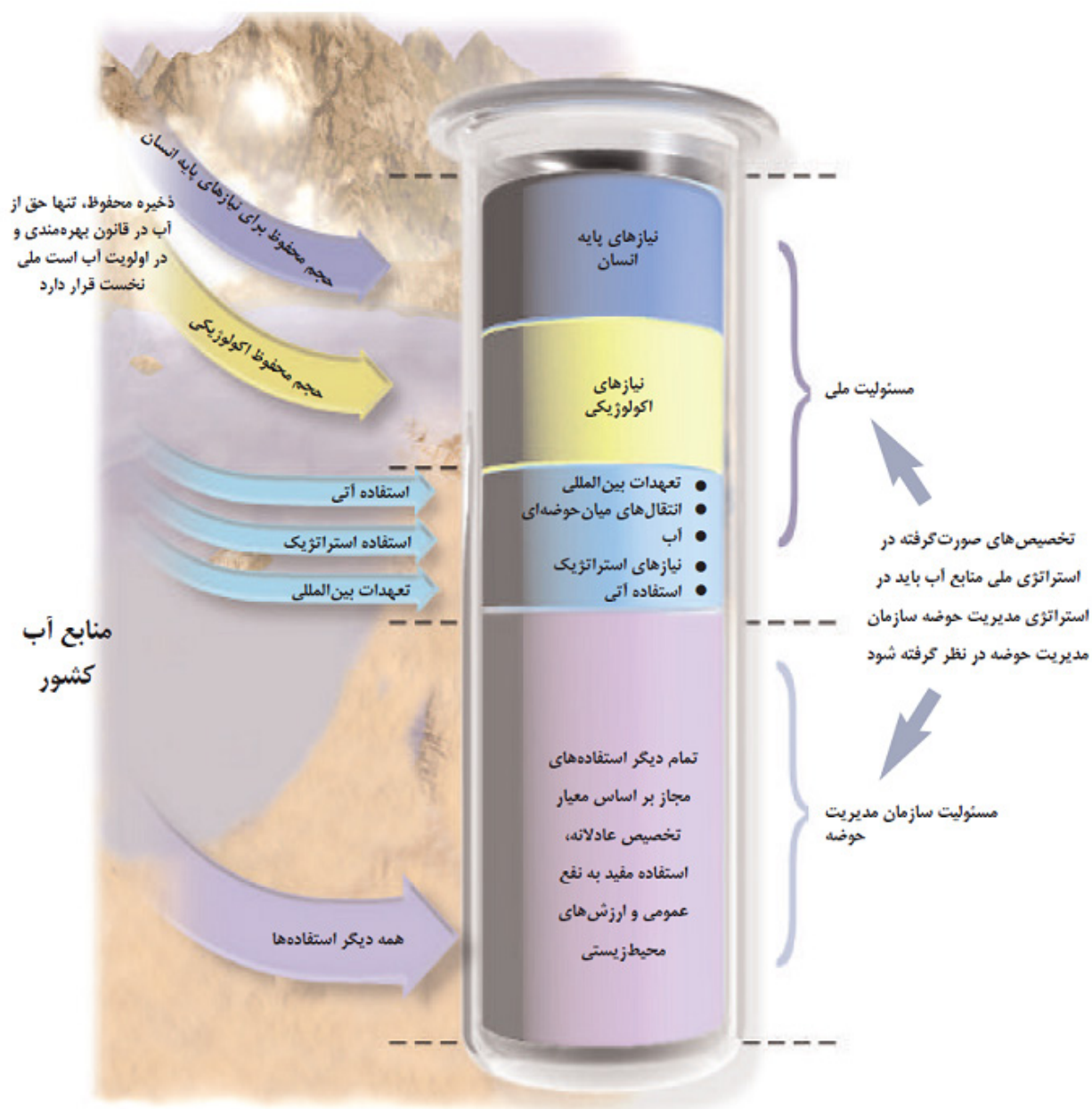
استفاده دیگر آب که اهمیت ملی زیادی دارد، اطمینان‌یافتن از آب کافی در هر یک از محدوده‌های مدیریت آب است. برخی محدوده‌های مدیریت آب، آب کافی برای تأمین نیازهای آب ندارند، در حالی که برخی دیگر از محدوده‌های

مدیریت آب، مازاد آب دارند. وزیر ممکن است اجازه دهد تخصیص‌های آب میان محدوده‌های مدیریت آب انتقال داده شود. این کار، انتقال میان‌حوضه‌ای آب میان آن دسته از محدوده‌های مدیریت آب که آب مازاد دارند، و محدوده‌هایی که با کمبود آب روبرو هستند نامیده می‌شود.

• تدارک برای تأمین نیازهای پیش‌بینی شده آبی

این تدارک ممکن است آبی باشد که برای استفاده در بیرون از محدوده مدیریت آب یا برای پروژه‌های بزرگ خاص در داخل محدوده برای افزایش موجودی آب در آینده، محفوظ نگاه داشته می‌شود.

استراتژی ملی منابع آب باید تمام این اولویت‌ها را تدارک ببیند. نمودار زیر چگونگی اولویت‌بندی تخصیص آب را در استراتژی ملی منابع آب نشان می‌دهد.

بهره‌برداران آب چه کسانی هستند؟

وزیر برای محقق ساختن پایداری منابع آب کشور در راستای منافع همه بهره‌برداران، چه می‌کند؟

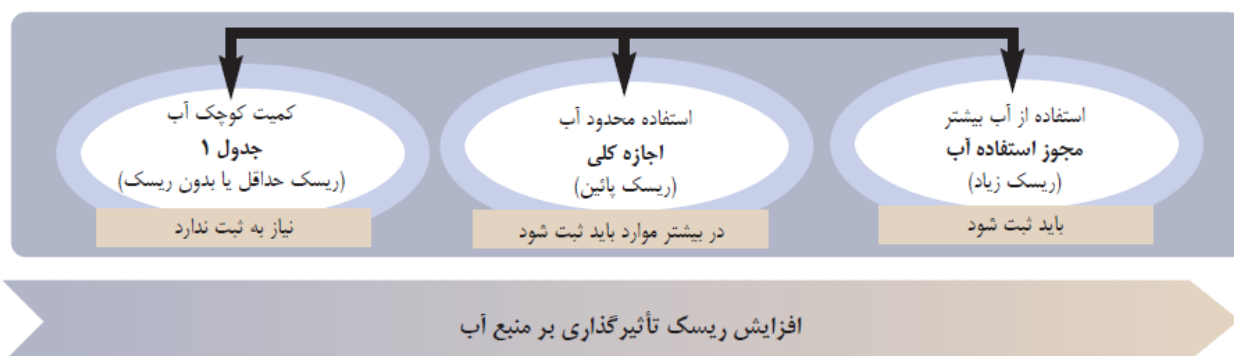
ابزار اصلی که وزیر می‌تواند هدف قانون ملی آب را محقق سازد، کنترل استفاده آب است. با کنترل استفاده آب، وزیر می‌تواند اطمینان یابد که همه مردم به آب کافی دسترسی دارند، از محیط‌زیست حفاظت می‌شود، و آب برای بهبود وضعیت جوامع محلی که پیش‌تر محروم بودند، بازتخصیص می‌یابد. به همین دلیل، قانون ملی آب به افراد، اجازه استفاده از آب را فقط برابر شروط معین می‌دهد.

استفاده آب چگونه کنترل می‌شود؟

استفاده آب از طریق مقررات‌گذاری درباره شیوه‌ای که آب می‌تواند استفاده شود کنترل می‌شود. قانون ملی آب، استفاده آب را از طریق ثبت رسمی اجازه‌های مختلف استفاده از آب ضابطه‌مند ساخته است. در ادامه، این موارد توضیح داده می‌شود.

- ثبت رسمی استفاده آب

به منظور کنترل استفاده آب، وزارت امور آب و جنگلداری نیاز دارد بداند چه استفاده‌هایی صورت می‌گیرد و چه میزان آب در منابع مختلف آب استفاده می‌شود. برای یافتن این اطلاعات، بهره‌برداران مجاز کنونی آب باید استفاده آب خود را به ثبت برسانند، چنانچه آب را برداشت و ذخیره می‌کنند، یا سبب کاهش جریان رودخانه می‌شوند (جنگلداری تجاری). در حال حاضر، استفاده مجاز کنونی آب در دفاتر منطقه‌ای وزارت امور آب و جنگلداری ثبت شده است. وزارتخانه ممکن است بررسی کند که آیا استفاده موجود، قانونی است و نیز کمیت استفاده را بررسی کند. این کار، تأیید قانونی نامیده می‌شود. بهره‌بردارانی که استفاده آب خود را ثبت نکنند، با ریسک از دست دادن حقا به روبرو خواهند بود.

انواع مختلف اجازه قانونی استفاده آب

انواع مختلف اجازه‌های قانونی استفاده از آب، مشخص می‌کند چه نوع فعالیت‌هایی نیازمند مجوز هستند و چه فعالیت‌هایی به مجوز نیاز ندارند.

بهره‌برداران قانونی موجود بتوانند به استفاده از آب برابر شروط مشابه ادامه دهند، تا زمانی که استفاده آب مجوز رسمی دریافت نمایند.

سه نوع اجازه قانونی استفاده از آب وجود دارد

در ادامه، انواع مختلف اجازه‌های استفاده از آب توضیح داده می‌شود.

اجازه‌های عمومی

وزیر می‌تواند برای استفاده‌های کمی بزرگتر در منابع معینی که زیر فشار کمتری قرار دارند، مجوز عمومی صادر کند. این مجوز، در قالب اجازه عمومی انتشار یافته در روزنامه رسمی دولت صادر می‌شود. این نوع اجازه به استفاده‌کننده امکان می‌دهد تا از آب بدون دریافت مجوز استفاده کند، به شرط آنکه استفاده آب در چارچوب شروط اجازه عمومی باشد. نمونه‌های اجازه عمومی عبارت است از ذخیره‌سازی مقدار محدود آب در یک سد، یا برداشت مقدار محدود آب از رودخانه‌های معین، یا از منابع آب زیرزمینی (چاه‌ها). اجازه عمومی، تنها در رودخانه‌ها یا حوضه‌های خاص قابل اجرا است و در کل کشور به کار نمی‌رود.

استفاده‌هایی که به مجوز نیاز ندارند

استفاده آب با تأثیر کوچک بر منبع آب (فهرست ۱ قانون ملی آب)

- فهرست ۱ قانون ملی آب، استفاده‌های مجاز آب را که به مجوز نیاز ندارند معرفی می‌کند. فعالیت‌های معرفی شده در فهرست ۱، فعالیت‌هایی هستند که تأثیر بسیار کوچکی بر منبع آب دارند. این فعالیت‌ها عبارتند از:
- برداشت مستقیم آب از منبع آب برای استفاده در خانه، چنانچه دسترسی قانونی به آن آب داشته باشید،
 - ذخیره‌سازی و استفاده از رواناب بام،
 - باغچه کوچکی که استفاده تجاری ندارد،
 - آب دادن به حیوانات برای استفاده معیشتی،
 - استفاده از آب سطحی یا اراضی مجاور برای استفاده تفریحی (برای نمونه، قایقرانی)،
 - استفاده از آب در شرایط اضطراری، برای نمونه برای مصرف انسانی یا خاموش کردن آتش.

استفاده آب نیازمند مجوز

چنانچه استفاده جدید آب در فهرست ۱ ذکر نشده باشد یا مشمول اجازه عمومی نباشد، بهره‌بردار باید درخواست مجوز کند. بنابراین، مجوز آب برای کنترل استفاده آب، بیش از میزان معرفی شده در جدول ۱ و فراتر از اجازه‌های عمومی به کار می‌رود.

مجوز استفاده از آب به بهره‌برداران موجود یا جدید، به طور رسمی اجازه می‌دهد از آب برای مقاصد مولد و مفید، استفاده نماید، و شروطی را مشخص می‌کند که آب می‌تواند برابر آن استفاده شود. تنها «دستگاه مسئول» می‌تواند مجوز استفاده آب را صادر نماید. دستگاه مسئول ممکن است وزارت امور آب و جنگل‌داری یا سازمان مدیریت حوضه باشد. بهره‌برداران بالقوه باید:

- درخواست دریافت مجوز را در دفتر منطقه‌ای وزارتخانه امور آب و جنگل‌داری ثبت کنند؛ یا
 - استفاده آب خود را در دفتر منطقه‌ای ثبت نمایند.
- در آینده، برخی از این وظایف به سازمان‌های مدیریت حوضه محول خواهد شد.

استمرار استفاده قانونی موجود

چنانچه شخصی پیش از اجرایی شدن قانون ملی آب، به طور قانونی از آب استفاده می‌کرده است، ممکن است استفاده خود را ثبت کند و استفاده از آب را بدون اجبار برای درخواست مجوز ادامه دهد. این کار در واقع دوره گذار است که قانون ملی آب اجازه می‌دهد تا

این نوع استفاده‌ها، استفاده فهرست ۱ نامیده می‌شوند. استفاده‌های فهرست ۱ نیاز به ثبت رسمی ندارند. فهرست ۱ در تمام حوضه‌های کشور اعمال می‌شود.

- درخواست مجوز چگونه ارزیابی می‌شود؟

تمام درخواست‌ها بر اساس عواملی چند ارزیابی می‌شوند که در قانون ملی آب معرفی شده است. دستگاه ارزیابی‌کننده درخواست مجوز باید موارد زیر را در نظر بگیرد:

- چه شروطی در مجوزها منظور می‌شود؟

همه مجوزها با منظورداشتن شروط مشخص صادر خواهند شد. درباره این شروط، هر وقت امکان‌پذیر باشد، با بهره‌بردار آب مذاکره خواهد شد. یکی از مهم‌ترین شرط‌های مجوز، دوره زمانی آن است. شروط مجوز از این رو منظور می‌شوند که اطمینان حاصل شود که استفاده اجازه داده شده آب در مجوز، تأثیر منفی بر منبع آب یا دیگر بهره‌برداران آب نخواهد داشت. در صورت لزوم، دستگاه مسئولی که مجوز را صادر کرده است، ممکن است شروط مجوز را پیش از پایان یافتن آن تغییر دهد. برای نمونه، چنانچه نیازهای آب، بیشتر از موجودی آب شود، دستگاه مسئول ممکن است مقدار حقایب مجوز را کاهش دهد. تغییرات در مجوزها باید بی‌طرفانه انجام شود. این گفته بدین معنا است که شروط مجوز یک فرد، تنها در صورتی می‌تواند تغییر کند که تمام دیگر مجوزها برای همان استفاده آب یا از همان منبع آب نیز تغییر کنند. مدت زمان اعتبار مجوز نمی‌تواند تغییر داده شود، ولی می‌تواند در دوره بازنگری، تا حداکثر پنج سال تمدید شود.

تمام بهره‌برداران آب ملزمند شروط مقرر در مجوز استفاده آب را رعایت نمایند. اگر یک بهره‌بردار از شروط پیروی نکند، دستگاه مسئول ممکن است به بهره‌بردار اخطار دهد که نقص رعایت شروط را تصحیح نماید. چنانچه بهره‌بردار نسبت به اخطار بی‌توجه باشد، دستگاه مسئول می‌تواند مجوز را بازنویس گیرد و بهره‌بردار را تحت پیگرد قانونی قرار دهد.

- دریافت اجباری مجوز چیست؟

در مرحله‌ای از پیاده‌سازی قانون، وزیر ممکن است با اعلام

عمومی در روزنامه رسمی، همه بهره‌برداران موجود و بالقوه، به جز بهره‌برداران مشمول فهرست ۱ و اجازه‌های عمومی را به درخواست برای دریافت مجوز ملزم سازد. این کار، دریافت اجباری مجوز نامیده می‌شود.

دریافت اجباری مجوز ممکن است در نهایت همه مناطق را وادارد برای استفاده آب، مجوز صادر کنند، ولی محدوده‌های اولویت‌دار برای دریافت اجباری مجوز، محدوده‌هایی خواهند بود که کمبود آب دارند (یعنی تقاضای کنونی یا آتی از تأمین بیشتر می‌شود) یا جاهایی که آلودگی شدیدی دارند (حوضه‌هایی که زیر فشار قرار دارند). فرایند صدور اجباری مجوز ممکن است در جاهایی که لازم است به مردم محروم در گذشته کمک کنند تا به آب دسترسی یابند به کار گرفته شود. افزون بر این، در موارد زیر استفاده می‌شود:

- تحقق تخصیص عادلانه آب در آن دسته از منابع آب که زیر فشار قرار دارند،
- بهبود کارایی استفاده آب در راستای مصالح عمومی، و
- اطمینان از مدیریت کارآمد منابع آب، و
- حفاظت از کیفیت آب.

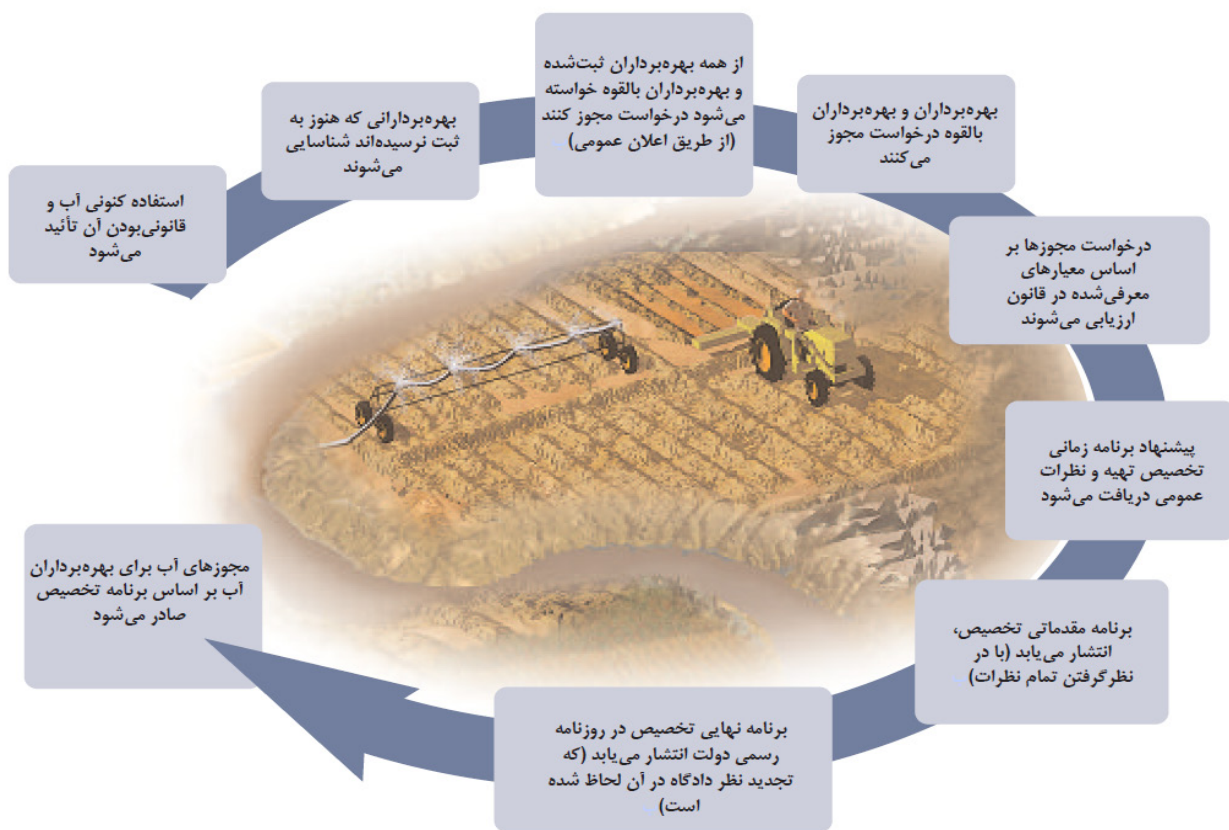
لازم است بهره‌برداران، استفاده کنونی خود را ثبت کنند تا استفاده آنان در دوره صدور اجباری مجوز به حساب آورده شود.

- صدور اجباری مجوز چه فرایندی دارد؟

نمودار زیر گام‌های مختلف فرایند دریافت اجباری مجوز را نشان می‌دهد.

مقررات ناظر بر استفاده آب

قانون ملی آب چارچوب حقوقی کلی مدیریت منابع آب را مشخص می‌کند. الزامات این قانون باید در عمل پیاده شود. جزئیات پیاده‌سازی در مقررات صادرشده توسط وزارت امور آب

معمولاً از بهره‌برداران آب در قالب بهای استفاده آب بازیابی می‌شود.

و جنگل‌داری تبیین می‌شود و در روزنامه رسمی دولت انتشار می‌یابد. دو مجموعه مقررات ناظر بر استفاده آب وجود دارد:

بهای استفاده آب چگونه تعیین می‌شود؟
قانون ملی آب به وزیر امور آب و جنگل‌داری، با تصویب وزیر امور مالی امکان می‌دهد استراتژی محاسبه نرخ استفاده از آب را طراحی نماید. این استراتژی، استراتژی نرخ‌گذاری نامیده می‌شود.

- اطلاعیه شماره ۷۰۴ دولت در ۴ ژوئن ۱۹۹۹: مقررات استفاده آب در معدنکاری و فعالیت‌های مرتبط با هدف حفاظت از منابع آب.
- اطلاعیه شماره ۱۳۵۲ دولت در ۱۲ نوامبر ۱۹۹۹: مقررات الزامی‌کننده ثبت استفاده آب.

استراتژی نرخ‌گذاری چیست؟
استراتژی نرخ‌گذاری با اعلام در روزنامه رسمی دولت تبیین می‌شود. در استراتژی نرخ‌گذاری، بهای استفاده آب برای تأمین بودجه امور زیر تعیین می‌شود:

مقررات دیگری نیز در دست تهیه قرار دارد، یا در آینده نزدیک در دستور کار قرار می‌گیرد. این مقررات به مسائل زیر می‌پردازند:

- مدیریت منابع آب که شامل تمام فعالیت‌های پایش، تخصیص، کنترل، حفاظت و صرفه‌جویی آب است،
- توسعه منابع آب که شامل تمام فعالیت‌ها و هزینه‌های توأم با آن برای برنامه‌ریزی، طراحی، ساخت، بهره‌برداری و نگهداری تأسیسات آبی است،
- استفاده از تأسیسات آبی که هزینه‌های توزیع آب است.

- محدودسازی یا کاهش استفاده‌هایی که جریان آب را در آبراهه، سد یا منحرف می‌کنند؛ یا آبراهه را تغییر می‌دهند (بستر، کرانه‌ها، و مانند آن)؛ و استفاده از آب برای مقاصد تفریحی.
- شیوه مدیریت تصفیه پسماند
- مبادله آب از نظر اجازه استفاده آب.

افزون بر این، آب‌بها می‌تواند برای دستیابی به تخصیص عادلانه و کارایی آب تعیین شود. استراتژی نرخ‌گذاری، مسائل زیر را مورد توجه قرار می‌دهد:

قانون ملی آب وزیر را موظف می‌کند که مقررات طیف گسترده‌ای از مسائل مربوط به استفاده آب را تهیه نماید.

۲- پرداخت بهای استفاده از آب

توسعه، مدیریت و حفاظت منابع آب، هزینه دارد. این هزینه‌ها

- چگونگی برداشت از منبع
- چگونگی تأمین
- چگونگی تخلیه و دفع
- قابلیت اطمینان تأمین
- کیفیت آب
- تأثیر آب برگشتی بر منبع
- منبع آبی که استفاده می‌شود.

چگونه میان بهره‌برداران آب، تمایز گذاشته می‌شود؟

- مقدار آبی که بهره‌بردار استفاده می‌کند.
- کمیت آبی که بهره‌بردار به منبع بازمی‌گرداند.
- شرایط اقتصادی بهره‌بردار.

وزیر تا پیش از این، بخشی از استراتژی نرخ‌گذاری را در روزنامه رسمی منتشر ساخته است. قانون ملی آب به وزیر امکان می‌دهد تا آن را در زمان‌های مختلف تغییر دهد.

اهداف زیر برای تدوین استراتژی جدید نرخ‌گذاری مد

نظر بوده‌اند:

- بی‌طرفی اجتماعی
- پایداری اکولوژیکی
- پایداری مالی
- کارایی اقتصادی.

نرخ بهای استفاده از آب برای تأمین هزینه‌های مستقیم و هزینه‌های مرتبط در مدیریت، توسعه و استفاده از منابع آب به کار می‌رود، و ممکن است برای تحقق تخصیص عادلانه و کارآی آب نیز استفاده شود.

انواع آب‌بها

استراتژی کنونی نرخ‌گذاری، سه نوع آب‌بها را در نظر گرفته است:

- آب‌بهای مدیریت منابع آب

آب‌بهای مدیریت منابع آب برای تأمین هزینه‌های مدیریت و کنترل منابع آب است. این بها شامل هزینه فعالیت‌هایی مانند ثبت بهره‌برداران، صدور مجوز، تعیین حجم آب محفوظ، اندازه‌گیری جریان در رودخانه‌ها، آزمایش کیفیت آب، کنترل آلودگی و مدیریت کاهش مصرف آب است.

از تمام بهره‌برداران ثبت‌شده و مجوزدار آب، آب‌بهای مدیریت منبع آب دریافت خواهد شد. این هزینه ممکن است در میان بهره‌برداران مختلف و محدوده‌های مختلف مدیریت آب متفاوت باشد. در حال حاضر، آب‌بهای مدیریت منبع آب برای آب آبیاری، کمتر از آب خانگی و صنعتی است.

- شیوه دسته‌بندی محدوده‌ها، استفاده و بهره‌برداران آب
- به منظور اطمینان از بی‌طرفی
- بهایی که نهادهای مدیریت آب و مصرف‌کنندگان باید پردازند (و مبنای بها)
- تخفیف قائل شدن (استرداد) در زمانی که آب به منبع آب بازمی‌گردد.
- چشم‌پوشی از بخشی از بها برای بهره‌برداران خاص بر اساس عدالت محوری (یعنی مجبور نیستند همه نرخ را پردازند)
- پیشبرد استفاده کارآ و مفید آب
- به حداقل رساندن اثرات منفی بر منابع آب
- پیشگیری از هدررفت آب
- پشتیبانی سازمان‌های خدمات آب در تعریف تعرفه تأمین خدمات آب.

استراتژی نرخ‌گذاری تنها برای موارد زیر به کار می‌رود:

- استفاده از آب خام (تصفیه‌نشده) / استفاده از منبع آب
- بهایی که توسط وزارت امور آب و جنگل‌داری و دیگر نهادهای مدیریت آب که برابر قانون تأسیس شده‌اند (برای نمونه، سازمان‌های مدیریت حوضه) تعیین می‌شود.

استراتژی نرخ‌گذاری، آب تصفیه‌شده را که به صورت حجمی برای خانوارها، تأمین و توزیع می‌شود شامل نمی‌شود. آب تصفیه‌شده، مشمول قانون خدمات آب سال ۱۹۹۷ است.

شیوه‌ای که استراتژی نرخ‌گذاری میان انواع مختلف استفاده‌ها و استفاده‌کنندگان آب تمایز قائل می‌شود، اهمیت بسیاری دارد، چرا که بر بهای تعیین‌شده برای استفاده‌ها و استفاده‌کنندگان مختلف تأثیر می‌گذارد. بدین شیوه است که استراتژی نرخ‌گذاری می‌تواند بی‌طرفی را محقق سازد. برای نمونه، اگر یک بهره‌بردار از آبی با کیفیت خوب و بهره‌بردار دیگر، از آبی با کیفیت پایین استفاده می‌کند، استراتژی نرخ‌گذاری می‌تواند نرخ متفاوتی را برای آب با کیفیت خوب و آب با کیفیت پایین در نظر بگیرد. یا اگر یک بهره‌بردار، فاضلابی را تخلیه می‌کند که تأثیر زیادی بر منبع آب می‌گذارد و بهره‌بردار دیگر، فاضلابی را تخلیه می‌کند که تأثیر اندکی بر آب دارد، استراتژی نرخ‌گذاری می‌تواند نرخ متفاوتی را برای انواع مختلف تخلیه فاضلاب در نظر بگیرد.

تمایز میان استفاده‌های آب چگونه صورت می‌گیرد؟

میان استفاده‌های آب بر پایه ملاحظات زیر، تمایز گذاشته می‌شود:

- آب‌بهای توسعه منابع آب

آب‌بهای توسعه منبع آب برای تأمین هزینه‌های برنامه‌ریزی، طراحی، ساخت و بهره‌برداری و نگهداری طرح‌های تأمین آب مانند سدها، کانال‌ها، تونل‌ها و مانند آن است که برای ذخیره‌سازی یا تأمین آب به کار می‌رود. این هزینه شامل هزینه‌های سرمایه‌ای ساخت طرح و نیز هزینه‌های بهره‌برداری است که هزینه‌های جاری سالانه به شمار می‌آید.

دولت تنها در صورتی آب‌بهای توسعه منبع آب را از بهره‌برداران دریافت می‌کند که تأمین آب آنها از طرح‌های دولتی صورت گرفته باشد. با این همه، توسعه‌دهندگان خصوصی طرح‌ها مانند تشکل‌های آب‌بر نیز ممکن است این نرخ را از بهره‌بردارانی که آب آنها را تأمین می‌کنند دریافت نمایند تا هزینه‌های خود را بازیابی کنند.

- آب‌بهای تحقق تخصیص کارآی آب (آب‌بهای اقتصادی)

این وجه ممکن است در مواقعی دریافت شود که تقاضای زیادی برای ارتقای کارآیی استفاده از آب وجود داشته باشد (برای نمونه آبیاری کشت‌هایی که ارزش بالایی دارند).

- آب‌بهای تخلیه فاضلاب

آب‌بهای تخلیه فاضلاب بابت تخلیه فاضلاب یا آب حاوی پسماند به درون رودخانه است و مبتنی بر اصل «بهره‌برداران و آلوده‌سازان پرداخت می‌کنند» دریافت می‌شود. استراتژی تعیین این نرخ در حال تدوین است و بخشی از استراتژی نرخ‌گذاری را تشکیل خواهد داد.